

12 OKT. 2022

NR.

Postbus 1150
5900 BD Venlo
088 - 11 91 200
info.ggd@vrln.nl
www.ggdlimburgnoord.nl

Gemeente Nederweert
T.a.v. mevrouw Klok / de heer Sprangers
Postbus 2728
6030 AA NEDERWEERT

datum	6 oktober 2022	behandeld door	Milieu/MM
uw kenmerk		telefoonnummer	+31881191200
ons kenmerk	UIT053341	bijlage(n)	1

onderwerp Advies inzake bestemmingsplan Onze Lievevrouwestraat te Ospel - Nederweert

Geachte heer, mevrouw,

De gemeente Nederweert heeft het team milieu van de GGD Limburg-Noord (GGD) gevraagd om een advies uit te brengen met betrekking tot het bestemmingsplan Onze Lieve Vrouwestraat 6 te Ospel ('Ospelsepoort') (gemeente Nederweert).

Op 22 maart heeft u telefonisch contact gehad met mevrouw M. Meijerink van de GGD Limburg-Noord. U heeft aangegeven dat het plan als ontwerp ter inzage heeft gelegen. In een zienswijze bent u als gemeente gewezen op de 'GGD richtlijn medische milieukunde Veehouderij en Gezondheid'. In de zienswijze is aangegeven dat in de beoogde situatie binnen een straal van 1 kilometer meer dan 15 veehouderijen zijn gelegen, waarvan één veehouderij op minder dan 250 meter afstand van het plangebied.

U geeft aan bekend te zijn met de richtlijn. Uw reden om geen advies in te winnen bij de GGD is dat de planlocatie is gelegen in bestaand stedelijk gebied en het feit dat met dit plan de stedenbouwkundige structuur van de wijk wordt afgerond.

U geeft aan om tegemoet te komen aan het verzoek van de ingebrachte zienswijze (bij de gemeente) om alsnog advies te vragen aan de GGD Limburg-Noord.

Tijdens het telefonisch gesprek heeft de GGD aangegeven om breder/integraler te adviseren (in de vorm van aandachtspunten/tips) ten aanzien van dit plan. Deze aandachtspunten zullen aan het eind van het advies worden opgenomen.

De door u hiervoor beschikbaar gestelde informatie is o.a.:

- Bestemmingsplan - regels – Onze Lieve Vrouwestraat 6 Ospel – gemeente Nederweert; Aelmans; projectnummer M190457.001; 8 april 2022
- Bestemmingsplan -verbeelding – Onze Lieve Vrouwestraat 6 Ospel – gemeente Nederweert; Aelmans
- Bestemmingsplan – onderdeel toelichting – Onze Lieve Vrouwestraat 6 Ospel – gemeente Nederweert; Aelmans; projectnummer M190457.001/ASE; 8 april 2022

- Bestemmingsplan – bijlagen 1 t/m 11– Onze Lieve Vrouwestraat 6 Ospel – gemeente Nederweert; Aelmans

Achtergrond: gezondheid en veehouderij

Omwonenden van veehouderijen kunnen een verhoogde blootstelling hebben aan onder meer geur, fijn stof, biologische agentia en infectieziekten. Van geur is bekend dat dit kan leiden tot hinder en gezondheidsklachten zoals misselijkheid en hoofdpijn. Van veegerelateerd fijn stof, endotoxinen en biologische agentia is bekend dat deze tot gezondheidseffecten kunnen leiden zoals luchtwegklachten en van dier-op-mens overdraagbare infectieziekten.

Voor veel milieufactoren gelden wettelijke normen. Het is bekend dat ook onder de algemeen wettelijke normen gezondheidseffecten optreden, echter het is nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen het risico is verhoogd.

Daarnaast is in de huidige wetgeving onvoldoende opgenomen dat bij vergunningverlening rekening gehouden dient te worden met het **cumulatieve effect** als een gevoelige bestemming omgeven is/wordt door meerdere veehouderijen.

Door gebruik te maken van het GGD advies kan de gemeente gezondheid meewegen in haar besluitvorming rondom deze aanvraag.

Op basis van bovenstaande informatie is het advies van de GGD aan de gemeente om bij lopende- en nieuwe vergunningaanvragen of meldingen, te vermijden dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden groter worden. Dit kan door:

- voorkomen nieuwe knelpunten;
- voorkomen dat bestaande knelpunten vergroten.

In onderstaande gezondheidkundige beoordeling is de GGD ervan uitgegaan dat de gemeente zelf de milieugegevens zoals aangeleverd voor de vergunningaanvraag door de initiatiefnemer op juistheid heeft gecontroleerd.

Planomschrijving locatie Onze Lieve Vrouwestraat 6 te Ospel

Het betreft een bouwplan/herontwikkeling op bovenstaande locatie. Ter plaatse van het plangebied is een verouderde woning inclusief bijbehorende bouwwerken aanwezig. De huidige bebouwing op deze locatie stond al enkele jaren leeg en verkeert in slechte bouwkundige staat. Deze locatie wordt ook wel als een 'rotte plek' binnen de dorpskern Ospel beschouwd.

Het beoogde plan heeft als doel 8 wooneenheden te realiseren welke geschikt zijn voor starters en ouderen. Tevens wordt met dit beoogde plan de stedenbouwkundige structuur van de omgeving verbeterd.

Het bestaande huis wordt omgevormd naar 2 half vrijstaande kluswoningen. Voor deze kluswoningen is inmiddels een omgevingsvergunning ten behoeve van het afwijken van het bestemmingsplan verleend.

Aan de zuidzijde van het plangebied worden 6 levensloopbestendige (senioren) woningen gerealiseerd.

De directe omgeving kenmerkt zich als rustige woonwijk.

In de directe omgeving van de planlocatie liggen circa 91 veehouderijen, waarvan 82 in bedrijf zijnde veehouderijen (binnen een straal van 2 kilometer).
De dichtstbijzijnde veehouderij ten opzichte van de grens van de planlocatie is ten oosten en dit betreft een pluimveebedrijf (kalkoenen) op circa 250 meter.
Er bevindt zich geen geitenhouderij binnen een straal van 2 kilometer.

GGD advisering

Het bouwplan/herontwikkeling wordt gerealiseerd in de woonkern Ospel.

Afstand

GGD Nederland heeft een standpunt (2011) ingenomen dat bij planontwikkeling (nieuwe gevoelige bestemmingen) bij voorkeur een afstand van minimaal 250 meter aangehouden wordt tussen veehouderijen en gevoelige bestemmingen.
In deze specifieke situatie is de afstand gevoelige bestemming en dichtstbijzijnde veehouderij ca. 250 meter.

Geur

Geurwaarneming is een biologische reactie op geurstoffen hetgeen kan leiden tot lichamelijke reacties. De hinderlijkheid is afhankelijk van de aangenaamheid, duur, frequentie en intensiteit van de geur en deze is individueel bepaald. Geur kan leiden tot hinder en daarmee samenhangend klachten als misselijkheid, hoofdpijn, prikkeling van slijmvliezen, irritatie van ogen en neus en slaapproblemen.
De GGD acht maximaal 12% geurhinder acceptabel in woongebieden. Dit hinderniveau komt overeen met een maximale voorgrondbelasting van 2 OU/m³ en een maximale achtergrondbelasting van 5 OU/m³ in woongebieden.
Voor het beoordelen van het woon- en leefklimaat is de achtergrondbelasting het belangrijkste.

In de beschikbare rapportage staat vermeld dat de maximale voorgrondbelasting op de planlocatie 2.1 OU/m³ en de achtergrondbelasting <10 OU/m³ bedraagt.
Bij de realisatie van deze planontwikkeling wordt niet voldaan aan de gezondheidkundige advieswaarde (achtergrondbelasting) voor woongebieden.

Opmerking: de gemeente Nederweert heeft geen concrete norm t.b.v. de cumulatieve geurbelasting in woonkernen vastgelegd in haar beleidsregel omgekeerde werking (juni 2021). De voorgrondnorm voor de kern Ospel is 1.5 OU/m³ (gemeentelijke geurverordening).

Fijn stof / biologische agentia

Blootstelling aan fijn stof (PM_{2.5} en PM₁₀) kan leiden tot luchtwegklachten, acute klachten van ogen, neus en bovenste luchtwegen en verminderde longfunctie. Naast het fijn stof dat direct afkomstig is uit de stallen, vindt vorming van secundair fijn stof plaats doordat het vrijkomende ammoniak uit de stallen reageert met andere stoffen in de lucht. Deze omzetting gebeurt in de hogere luchtlagen van de atmosfeer waardoor het effectgebied van secundair fijn stof ver buiten de leefomgeving van omwonenden ligt en effect heeft op de volksgezondheid. Het is niet te verwachten dat concentraties secundair fijn stof zeer lokaal, direct rond veehouderijen, hoger zijn dan op grotere afstand. Het is daarom niet aannemelijk dat de gezondheidsrisico's als gevolg van fijn

stof voor omwonenden van veehouderijen significant afwijken van die van mensen die verder af wonen.

De wettelijke norm voor PM10 ligt op 40 ug/m3 en maximaal 35 overschrijdingsdagen met een belasting van 50 ug/m3.

Ook onder deze norm worden gezondheidseffecten gevonden.

Vandaar dat de WHO deze normen heeft aangescherpt (september 2021 en de volgende strengere normen hanteert, te weten PM10 15 ug/m3 en voor PM2.5 5 ug/m3 (jaarlijks gemiddelde).

Naar aanleiding van een aanvullende vraag van M. Meijerink inzake de achtergrondconcentratie heeft de gemeente (mail 26-09-2022) aangegeven dat de achtergrondconcentratie fijn stof (PM10) 20.5 ug/m3 op de planlocatie bedraagt. (2021).

Opmerking: In de beschikbare rapportage staat vermeld dat het project NIBM is (een plan tot 1500 woningen dragen niet in betekende mate bij aan de toename van de concentratie fijn stof en stikstofdioxide in de lucht). Gezien de kleinschalige aard van deze ontwikkeling wordt geconcludeerd dat het beoogde plan geen invloed heeft op het aspect luchtkwaliteit.

Endotoxinen

Endotoxinen kunnen via inademing acute luchtwegklachten en chronische effecten op de luchtwegen veroorzaken.

Op dit moment wordt de advieswaarde van 30 EU/m3 (buitenlucht) gehanteerd, in afwachting van uitkomsten van onderzoek naar de variatie en spreiding in metingen van endotoxinen.

In de beschikbare rapportage is dit aspect niet meegenomen.

Geluid

In de beschikbare rapportage wordt aangegeven dat de maximaal gecumuleerde geluidwaarde op 1 woning 65 dB (Onze Lieve Vrouwestraat) c.q. 53 dB (Laonepaât) bedraagt.

In de rapportage wordt aangegeven dat bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform nader onderzoek) een aanvaardbaar binnenniveau (33 dB) te realiseren is.

De GGD adviseert een gezondheidkundige richtwaarde op de hoogst belaste gevel voor de bronnen wegverkeer, railverkeer en bedrijven tezamen van 50 Lden en 40 dB Lnight. En aanvullend een maximale binnenwaarde van 33 dB Lden.

In de aanvullende aanbevelingen is opgenomen om de woningen zo vorm te geven dat er minimaal één zijde van de woning rustig is, waar geen geur of geluid overheerst en met een prettig (zo mogelijk groen en natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte.

Conclusie en aanbevelingen

De planlocatie ligt in de woonkern Ospel van de gemeente Nederweert.

De beschreven milieufactoren voldoen niet allemaal aan de gezondheidkundige advieswaarden (m.n. de achtergrondgeurbelasting).

De GGD'en pleiten voor meer inzet op gezonde lucht. En dat is alleen haalbaar als iedereen – burger, bedrijf en overheid – zijn steentje bijdraagt. Begin 2020 is het Schone Lucht Akkoord afgesloten tussen Rijk, provincies en een groeiend aantal gemeenten. Het doel van dit akkoord is om de gezondheidsschade door luchtvervuiling te verminderen. Het streven is om gezondheidswinst te behalen door in 2030 ten opzichte van 2016 de uitstoot van binnenlandse bronnen minimaal te halveren. De GGD vindt het mooi om te vernemen dat de gemeente Nederweert is aangesloten bij dit Schone Lucht Akkoord.

De GGD Limburg-Noord kan adviseren indien de gemeente dit programma verder gaat uitwerken.

Echter, met deze planontwikkeling kan een grotendeels aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gewaarborgd, omdat er een herontwikkeling plaatsvindt zodat de huidige leegstaande (in slechte staat verkerende) bebouwing wordt vervangen door 6 levensloopbestendige woningen en 2 kluswoningen (er wordt niet in de richting van veehouderij gebouwd).

Aanvullend kan opgemerkt worden dat dit woonconcept kan bijdragen aan positieve gezondheidseffecten (sociale cohesie, ontmoeten, bewegen etc.).

Naast het zorgen dat de schade aan gezondheid zo laag mogelijk is kunnen we ook de gezondheid bevorderen door het stimuleren van gezond gedrag en zorgen dat dit een makkelijke keuze is. Het levensloop bestendig woonconcept voorziet in het bevorderen van de sociale cohesie van de bewoners. Aanvullend kan er nog gedacht worden aan ontmoetingsplekken en aangezien de woonkern is omgeven door buitengebied kan bewegen in de natuur worden gestimuleerd.

Het woonconcept speelt wat betreft het bevorderen van de gezondheid van de toekomstige bewoners behendig in op de toekomst.

Aanvullende aanbevelingen/tips zijn:

- De GGD vindt een goede communicatie met en naar de omgeving belangrijk. De eventuele negatieve risicoperceptie van omwonenden kan door het krijgen van goede informatie en voorlichting positief worden bijgesteld. Aanbevolen wordt dan ook hier vóór en tijdens planrealisatie voldoende aandacht aan te besteden.
- Het sociale domein en het gebiedsgericht werken investeren veel in zelf- en samenredzaamheid. Het is daarbij dus belangrijk om vooraf te vragen wat de bewoners nodig hebben.
- Het inpassen van deze woningen in het plangebied met inpassing van groen heeft een directe relatie met gezondheid. De aanwezigheid van groen is positief geassocieerd met de ervaren gezondheid van bewoners.
- Een goede woning is zowel duurzaam (energiezuinig, goed geïsoleerd, klimaatbestendig) als gezond. Door zorg te dragen voor een prettige temperatuur en luchtvochtigheid, een goede binnenluchtkwaliteit en voldoende rust in het gebouw kunnen gezondheidsklachten die samenhangen met het gebouw worden voorkomen. Mensen zijn immers veel in gebouwen en circa 70% van hun tijd in hun eigen woning. Schadelijke stoffen zoals koolmonoxide horen niet in een gezond gebouw.

Ventilatie, verwarming en zonwering zijn eenvoudig te bedienen en onderhouden. Een aantal aanvullende aandachtspunten ten behoeve van het binnenklimaat van de woningen zijn:

- a. Mechanisch ventilatiesysteem:

- i. Indien mechanisch ventilatiesysteem in woningen wordt aangelegd, denk aan goede controle ontwerp- en inregelgegevens, geluidsniveau van het systeem
 - ii. Onderhoudscontract t.b.v. mechanische ventilatie
 - iii. Plaats van inblaasventielen om luchtstroomhinder te voorkomen (juiste soort ventielen)
- b. Minimaal één zijde die rustig is, waar geen geur of geluid overheerst en met een prettig (zo mogelijk groen en natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte
- c. Klimaatbestendige woning.
- d. Een koele omgeving is vooral van belang in een omgeving waar als gevolg van klimaatverandering 'hitte-eilanden' ontstaan en daarmee gepaard gaande hittestress optreden.
- In het kader van het verduurzaming vraagstuk en de met enige regelmaat gemelde overlastmeldingen adviseren we terughoudend te zijn met houtkachels. Vanuit gezondheidskundig oogpunt is het goed blootstelling aan houtrook zoveel mogelijk te beperken. Rook is altijd ongezond. Ook voor de stoker zelf.
- Geluidsniveau airco's en buitenunit warmtepomp.
- Aantrekkelijke plekken bieden mensen gelegenheid te ontmoeten, ontspannen en bewegen. Dit voorkomt eenzaamheid en draagt bij aan de fysieke fitheid en sociale cohesie. Ook draagt het bij aan de preventie van hart- en vaatziekten, overgewicht, stress(gerelateerde klachten), diabetes en meer. Door de plekken voldoende dichtbij en voor iedereen, ook kwetsbare mensen, makkelijk toegankelijk te maken kunnen zij zo optimaal mogelijk gebruikt worden.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande vragen hebben dan kunt u contact opnemen met het team Milieu (contactpersoon mevrouw drs. M. Meijerink) of het team strategie en beleid (contactpersoon mevrouw dr. A van de Kar) (tel. 088-1191200).

Met vriendelijke groet,

Adjunct DPG
Natasja van Montfoort - van de Moosdijk

i.a.a. Gemeente Nederweert – t.a.v. mevrouw A. Meeuws – Postbus 2728 –
6030 AA Nederweert

BIJLAGE

Gepubliceerde RIVM rapporten

Op 7 juli 2016 is het RIVM rapport "Veehouderij en gezondheid omwonenden" gepubliceerd.

Tevens zijn de resultaten van dit onderzoek door de onderzoekers gepresenteerd tijdens een regionale bijeenkomst op 11 juli 2016 welke georganiseerd was door onze GGD.

De bestuurder van al onze gemeenten in de regio Limburg-Noord zijn geïnformeerd over het tweede rapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden - aanvullende analyses', middels een mailing d.d. 24 juli 2017.

In dit VGO-2 rapport wordt geconstateerd dat rondom pluimvee- en geitenhouderijen meer longontstekingen voorkomen.

Op 22 oktober 2018 is het VGO3 rapport gepubliceerd. Onze gemeenten zijn via de GGD nieuwsupdate hierover geïnformeerd.

De uitkomst van VGO3 met betrekking tot pluimveebedrijven is dat de relatie tussen longontsteking en pluimveehouderijen, voor de jaren 2006-2013 gevonden tot een woonafstand van 1 kilometer, in dit vervolgonderzoek voor 2014 wel, maar voor 2015-2016 niet meer wordt gezien. Dat is voor de GGD geen aanleiding het huidige beleid, om de uitstoot van fijn stof en bacteriën te verlagen, aan te passen. Fijn stof geeft ook andere gezondheidsrisico's dan longontsteking. De GGD is nieuwsgierig of de trend, dat er in de jaren 2015-2016 geen relatie tussen longontsteking en pluimveehouderijen wordt gevonden, de komende jaren doorzet.

Opmerking: In het algemeen herstellen mensen van een longontsteking en ondervinden geen blijvend effect. Risicogroepen voor longontstekingen zijn voornamelijk heel jonge kinderen en ouderen. De ernst van een longontsteking hangt af van de gesteldheid van een patiënt en de verwekker. Wanneer de patiënt in een risicogroep valt, treden er eerder complicaties op. Ook onderliggend lijden van de patiënt kan de ernst van de symptomen verergeren. Kinderen zijn weliswaar gevoeliger, maar genezen in het algemeen ook beter/snel na een longontsteking.

Opmerking: endotoxinen maken onderdeel uit van het fijn stof. Het inademen van endotoxinen kan leiden tot acute luchtwegklachten en chronische effecten op de luchtwegen. Endotoxine-belasting in veedichte gebieden kan worden toegerekend aan de uitstoot van veehouderijen. Factoren die de grootste invloed hebben op de endotoxine-concentraties zijn afstand tot het bedrijf en het aantal dieren. Naast diersoorten die een hoge stofemissiefactor hebben (pluimvee), dragen diersoorten met een lage stofemissiefactor (waaronder geiten) ook bij aan de opeenstapeling van de endotoxine concentraties in de lucht.

NIET GESCAN

/STUKS

0 TEKENING: GROTER DAN A3

0 FOLDER/BOEKJE

0 AKTE

0 ANDERS ..*tweevoud Bestemmingsplan*

Onze Lievevrouwenstraat Ospel